

CSIKSZEREDA

KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 8 korc. félre 4 kor. Negyedévre 2 korc.	Felolvas szerkesztői: Dr. Szántó Samu, Ugyvéd.	Nyitóléti cikkeik soronként 30 filléret költsétkel. Egyes lap ára 20 fillér. Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottnak.
--	--	---

A tűzoltóság szervezése.

Csikszereда, 1903. november 8.

Szegényeközve irtam e cikk fölé ama kezdetlegesen hangzó címet, pedig e pár primitív szónak városunk, társadalmi és gazdasági fejlődésére óriási jelentősége van.

Szóvekeznem kell rajta, hogy városunk, amelynek lakossága az intelligencia magis fokán áll, csak most kezd erőlyesen hozzájárulni a tűzoltóság szervezéséhez, amikor más városokban már a tűzoltóság a legfőbb eszköze az emberek élet-és vagyon biztonságát megmenteni.

Néhai való Bakcsy Gáspár és Nagy Sándor parancsnoksága alatt volt ugyan már nemos városunkban tűzoltó-egyesület, de az nem sok vizet zavart föl — még tűzvész idején sem. Az egyesület tagjai lassankint elvesztették az érdeklődésüket ezen közérdekű intézmény iránt. Szerencse, hogy Csikszereда megkímélte a Gondviselés a tűzveszedelemtől, mert talán a legnagyobb katasztrófit idézte volna elő a tűzoltóság szer-

vezetlensége. A hosszas indolencia miatt a tüzi fecskendőt a tanácsház padlásán megetté a rozsda. A tűzoltó sapkáiban patriarchalis módon tyukokat ültetnek, a esküvőkkel szálkát hasogatnak, a mászó-póznáru pedig kimondható és ki nem mondható ruhadarabokat terítgetnek... Teremtőm, mi esoda zűrzavar lenne, ha egyszerre csak félrevernék a harangot s a tűzoltóságnak a szerkesztővel ki kellene vonulnia! Isten óvja ettől a nagy csapástól szegény városunkat.

A Párisi Nagy Áruház katasztrófája intő példánul szolgálhat nemcsak a székesfővárosnak, hanem minden vidéki városnak is, hogy tűzoltóságát szervezze és a legnagyobb tűzvész esetére kellő erővel és műszerekkel lássa el. Önmagunk és embertársaink iránt való legszentebb kötelességünk, hogy gondoskodjunk azokról a társadalmi intézményekről, amelyek nélkül mindnyájunk jóléte és biztonságja az elemek legborzalmasabb pusztításának volna kitéve.

Ugy értesültünk, hogy a csendesen elszor derült tűzoltó-egyesü-

letnek vagyona is van olhelyezze egy helybéli pénzintézetnél. Nos, hát ebből a tőkéből, ha csekély is, könnyen új életre lehet költeni a tűzoltóság Phönix-madarát. Ez a megmaradt vagyon képezheti az alapját az újonnan szervezendő tüzoltó-egyesületnek, amelynek megalakulása elő a legnagyobb reménnyel tekintünk.

Nem győzzük eléggé méltányolni Kovács János rendőrkapitány áradhatatlan és a köz érdekében kifejtett agilitását, amelyvel tűzoltóságunk elhanyagolt ügyét a feledés homályából kiemelte és immáron az újjászülés stadiumába juttatta. E hó 22-ére hívta egybe az ügy iránt érdeklődő polgárságot, amely bizonyára teljes számban fog részt venni a tűzoltóságnak, e fontos kulturális és existenciális intézménynek új életre keltésénél.

A fő- és alparancsnok személyében majd az alakuló gyűlés fog megállapodni, azt hisszük azonban, hogy a polgárság általános óhaját tolmácsoljuk, amidőn a tűzoltóság élére Gál József takarékpénztári igazgatót és Kovács János ren-

DAL.

— A Csikszereда ünnepi társulja.

— Heine.

Késő, hogy ajkodon mosoly kél,
Késő, hogy rajta sóhaj ül:
Bégon kihalt az édes érzés,
Mit megvetettél hűtlenül.

Későn viszonzod hűlt szerelmem.
Szívemről úgy perog le már
Szerelmi vágy, tüzes tekintet,
Mint sirhalomról napaugár...

Csak azt tudnám, lelakunk hová lesz,
Middőn majd egykor meghalunk.
Hová a léta, ha majd kihavvad?
Hová utolsó sóhajunk?

Gara Ákos.

A férj joga.

(Díjeltetés Ferenc és Margit a Kossuth utcán járnak; hideg van, de ők lassan mennek, nagyon közel egymáshoz, olyan közel, hogy szinte karongatva szemmel látható, hogy nem véletlenül tárdikostak össze, elmerülve beszélgetnek a nem veszik észre, hogy már órák mentek végig az utcán, Végre, mikor már a

kaszinó sarkán a hirdatók kezdenek összehívni Margit megáll egy bolt előtt. A kirakaton női kabátok, prímus téli jászok díszelnek.

Margit: Ide be kell mennem.

Feri: Igaz, maga vásárolni akar. Mit vesz?

Margit: Téli gallért magamnak. Meg akarom lepni a mamát, nem tud róla.

Feri: Ilyen kis önző? Azzal lepi meg a mamáját, hogy saját magának vesz egy gallért?

Margit: Nemesak az, hanem (büszkén) hogy asszonyos gallért akarok venni. Egy szép, hosszú ujjatlan gallért. Olyan leszek benne, mint egy asszony.

Feri: Hihetetlen!

Margit: Mint egy fiatal asszony.

Feri: Még hihetlenebb! Hát

várom itt addig.
Margit: Megfázik! Szegény, hideg van, ugye?

Feri: Dehogy! Hanem fel is mehetek magával.

Margit: Fel? Mit gondol, az nem illik?! Mit fognak gondolni a boltban?

Feri (egyszerűen): Hogy egy szerelmes pár ember.

Margit (méltatlankodva): Na látja, ezt nem szabad hogy gondolják. Ha még azt gondolnák, hogy húzasok, férj és feleség.

Feri (bülesen): Maga kis csacsi, hát a szerelmes pár ember nem lehet férj és feleség?

Margit: Lehet, de vajon azt fogják gondolni?

Feri (meggyőződéssel): Okvetlen. Ami az én bajuszomat illeti (megsimogatja a bajuszát) azért jót állók.

Margit (komolyan): Az én termetem is asszonyos egy kicsit, már mondták mások. De, Feri, igérje meg, hogy olyan lesz mint egy férj!

Feri: Megpróbálom a maga kedvéért. (Bementek az üzletbe, ahol mindjárt hajlongva veszik körül őket: Alakatos szögajtó! Korc! csokolom, nagyágon asszonyom!)

Feri (sugva): Egész jól kezdődik, látja. Margit (félgöndve, komolyan a boltoshoz): Gallért kérek, hosszú ujjatlan.

dőrkapitányt tartják legvalószínűbbaknak és legalkalmasabbaknak. Mind a két főrtu a közérdek régi, buzgó harcosa, mindnyájan nyugodtan bízhatjuk refájuk élet- és vagyonzabiztségünk vezetésébe.

Ami a szervezési illeti, arra nézve legelőszérőbbnek tartjuk, ha az alakuló gyűlés kimondja, hogy az egyesület tagjait önkéntes tűzoltók fogják képezni, akik embertársaik jóléte iránt sokkal melegebben érdeklődnek, mint esetleg a nagyobb városokban szervezett, fizetéses tűzoltóság. Pártoló, alapító és rendes tagok alkothatják az egyesületet, míg azokat, akik nem hajlandók belépni, bizonyos teherrel kellene megróni kárpótlásul. Így van ez például Székelyudvarhelyt is, ahol a tűzoltóság intézménye igen szépen bevált.

Bárnikép határozzon a gyűlés, őszinte örömmel üdvözljük a küszöbön álló tűzoltó-egyesület megalakulását a működése elé a legjobb reményekkel tekintünk.

Ö. T.

Nemzetünk önállósága.

Csikszereda, nov. 8.

Tagadhatatlan, hogy erős nemzeti érzés, szin hazu szeretet és honfűi büszkeség tölti el minden igaz magyar lelket. Görögösen ragaszkodnak ehhez az anyaföldhöz, a ha már el is kell szakadnia tőle akkor is titkon mindig visszavágyódnak déliábrók alföldjére, és kékü bércei közé, ahol búcsúje ringott, ahol ezt a zongorás magyar nyelvet először tördelte ajaka. Szóval meg van bennük a hév, a rajongó lelkesedés, a melylyel egy nemzetnek ösei örökét körül kell vennie; megvan bennük az erő, hogy hatalmasak legyünk, hogy nagy alkotásokat legyünk véghez; de hiányzik belőlünk az erély, hogy megmutassuk a világ előtt, hogy mi önálló alkotmányos alapon nyugvó nép vagyunk. Hogy nem járunk, nem legyünk senki kolompja után, s hogy nem árca tisztségünk, amit már jó vagy rossz szánatból begyűlt nekünk...

Mi tudjuk, hogy művészetünk, irodalmunk van olyan életre, mint bármely más

nemzeté, hogy vannak olyan oszlopai, mint a többi idegen birodalmaknak, hogy föltudunk mutatni minden téren olyan alkotásokat, mint mások; de rajunk kívül ki tudja más?

Magyar nemzet, magyar politika, magyar alkotmány, magyar literatura az egész világ előtt szinte megfeszíthetetlen hieroglypháknak tűnnek föl, és nem is igen igyekeznek, hogy megfejtsék. Ez a hideg künyv pedig, a melylyel minden oldalról találkozunk, szinte gondolkodásba ejt létünk és nekünk fölött.

Ez az ölszigeteltség megdermeszti lelkünket, hogy minden munkálkodásunk csak úgy nyomtalanul tűnik el az észrevétlenség homokba. Olyanok vagyunk, mint a titkos póca, akit a muzája homok csókja után, az anyja csókol meg létezésétől dagadó szívvel; gyönyörűségét találja benne; teltségét zsenialitását fölmagaasztalja, és már tudomást sem vesz vagy nem akar venni róla.

Kezd kétségessé válni, hogy nemzeti önállóságunk iránt malszint-e, vagy csak szalag, círtaság-e Szent István koronája, amely bennünket a többi hatalmas államok közé sorolni volna hivatva Semmisem okoz olyan nagy tájfalmat, mint a mikor látjuk, hogy minden munkánk, minden erőfeszítésünk a külföld elismerését nélkülözi; nem veszi észre a magyar határon kívül senki, hogy szaporra léptekkel haladunk a szomszéd népekkel, hogy a versenyt sikeresen tudjuk kiállni; így menetelelünk csak egy helyben való mozgás, haladásunk egy meghatározott körben való vernenyfutás. A nagy tájfalom tölti el lelkünket mikor látjuk, hogy minden jogunk csak a könyvből van kintva.

Hol ismernek külföldön bennünket alaposan, tárgyilagosan? Ki ismeri nemzetünk külsődelmeinket, földrajzunkat, hírességeinket? Senki!...

Gondoskodtak már eleve róla, hogy Bécsen túl ne jusson rólunk semmi jó a világ felébe. És ha már tudnak is valamit, ha már ki is szivarog valami belvizonyaink az is csupa telejéru állított dolog, csupa hamisság, valótlan remméro. — Szinte előre is borsozik a hátunk ha valamely külföldi lapot veszünk a kezünkbe, amely regere kezd rólunk, s loptbbá-ör hozsuzsugálg csapjuk le, mert csak sötét valótlanság minden sora, a melyet íróg kárverdő telkek saggallnak.

Honnán ismerjenek meg tehát az idegenek bennünket? Köbor vagy muzsikusz cigányokról, akik buzáros egyenruhában játszák mezzai idegben az andalító, vagy a tüzés, ropogós csárdásokat.

A kolportált hírek tömkelegéből mindig csak azok maradnak a külföldiek emlékezetében, melyek szerint a „gyatás népek” nem épén patriarkális, bakonyi helyzetéről” kergenek. Azt is tudják, hogy

bőnapok óta obstruálnak, „teremtettének”, szóval intertelen káromkodó haramiák vagyunk, s mert őszinteségünkben senkit sem kímélünk, hát „okvetlenül „rebelliseknek” kell lenünk.

Igy alakul, így kristályosodik ki a mi nemzeti életünk a külföld előtt. Beszeg, a fényt nem veszik észre az árny mellett, s azt sem tudják, hogy ez az árnyék is csak olyan odafestett valami; a mit mi rendezen a képtünkön bagyunk száradni.

Látván, hogy mily kevésbé tudunk érvényt szerezni nemzeti önállóságunknak, hogyan adánk meg messze fölünk azt az illő respektust, a mely nekünk jogosan jár. Egy konkrét esetet említlünk, amely a szomorú helyzetet élénkén fogja megvilágítani. Ha Amerikában egy magyar ember honosságát esküt akar tenni akkor nem arra esküszik hogy magyar hazájának esküt meg minden kaposat, hanem arra, hogy Ausztriát és az osztrák császárt fogja elhjelteni. A következéseket ebből hamarosan 'evouhatjuk: magyar áll m, magyar király — mind nese, ártatlan lelkeket elragató dajkamese: s van egy életünk, egy halálunk, egy Ausztriánk és egy császárság.

A mi magyar nyelvünk kiforgatása, megragadása, degradálása, „gesamtmönarchie” egyetlen, de us is kártékony eredménye.

Az ilyen dolog hallatára felforr minden magyar ember lelke, hogy nem tudunk becsülettel helytállni megillető jogaink mellett és ellenállni annak a sok koholmányoknak, a melyet sordony kúrtólnek rólunk világszerte mostoha-tesztéréink.

Ha a visszaéléseket szemben nem lépünk fel erősebben, akkor idecsöpa köztébe fogják vonni, hogy az államok sorába tartozunk, aminthogy máig is ez a nézet, utálja a külföldet, hogy Magyarország csak provinciája Ausztriának.

Kuruc.

Megnyitó beszéd.

(A csiki róma. kath. tanító egyesület felszólító főköhörtök Gyula-Közösköpon 1905. évi október hó 20-án megtartott tanfolyáson tartotta: Mátyás Benjámin.)

D. a J. Kr. I.

Mélyen tisztelt Gyűlés!
Szeretett Kartársak!

A tanév beálltával, mibelyt tantermeink népesedni kezdének és megszólálnak iskolánk csemettyái, minden évben, hiszen a régi szokásos, összejelvén tanfőcsokai, mi, akik egy kerület községeinek tanügyét vagyunk hivatva előmozdítani. Most is összejöttünk, itt a felszólító eporani szertől és egyszoremind edes magyar hazánknak is a legelőszőbb, a legkeletibb katolikus iskolájában — és igen jó esék felkémek, hogy

léros? Talán ez, talán az, szürke, kék, sárga, felvenni, levenni!

Margit (Ferihez): Totazik magának?

Feri: Hogyne, de nem így.

Margit: Hát?

Feri (furfangosan): Ha maga van benne. Próbáld csak te. (Margit sorra próbál s Feri segítékezik neki. Sebastyén most félretolja a szin szorgalmasan, szinte örlve támogatja a gallérokat Margiton.)

Margit (szemével rendreutasítja, komolyan): Mit szól ehhez? Hogy ez a szürke kérem?

Sebastyén ur: Öven korona.

Feri (eszébe jut, hogy kilencs korona van a szobében s ezzel nem tehet eleget a férj szerepében illő fizetési kötelezettségnek): Mit?

Margit: Tetszik?

Feri (tündöve): Ez, hm, ez?

Margit: Igen, ez kedves.

Feri (elhatározza, hogy élni fog a férj jogokkal): Ez? Guba! egyszerűen guba!

A boltos: Igenis! (Felkiált az emeletre.) Sebastyén ur, mutasson gallért a nagyszász aszonymnak. Tizenkettő per az öt-huszonné t. Tossék, kérem felsétálni az emeletre.

Margit (miközben felsétának az emeleti dobogós szögbe): Feri, vigyázzon a szög elrontása dolgot. Jó?

Feri (könnymelően): Tegezni fogom és vége. Jó?

Margit (miközben végig sétálnak az emeleten sőhajtvá): Csak a lornyetem itt lenne.

Feri (mulatságos képeket csinál a sok felaggatott női gallér láttára): Különbös ez a sok asszony fők nélkül, éppen olyanok...

Sebastyén ur: Milyen szíben méltóztatik? Szürke, drap, zöld, sötétek? A szürket igen ajánlhatom.

Margit: Feketét, valami szép fekete színt akarok.

Sebastyén ur: A szürkéket igen ajánlhatom. Nagyon jó szín, a legdivatosabb szín.

Feri (hogy éppen mondjon valamit): Igaz, miért is akaraz feketét? Nagyon komoly.

Margit (szegve): Hiszen amolyant akarok, tudja: (Fenn): Feketét szerettem volna.

Sebastyén ur: Sajnálom, éppen a feketéből most nincsen. Nagyságos ur is bizonyira jobban szeretné ezt a szép szürkét?

Feri (előkelően): Nekem mindegy, ahogy a feleségem akarja.

Margit: Hát felpróbálom ezt.

Sebastyén ur: A kisasszony majd...

Feri (sértődve): A feleségem.

Sebastyén ur: Oh kérem, a brobirnamzelt gondoltam, hogy majd hívom. Kisasszony, próbálni! (Bókolva): Különbös bocsánat, ő nagyságát bátrau kisasszonynak lehetne tartani a nagyságos ur nélkül.

Margit (magában): Szentelen!

Feri (ugyanugy): Szentelen!

(Előkerül egy kisasszony, megáll a közepe s egykedvűen úri, hogy Sebastyén ur egymásután rakja nyakába a gallérokat.)

Sebastyén ur: Itt egy drap, ez a kocsa, dupla szín. Saját belés. Ez a szürke csikos talán? Levenni! Vagy ez a kétgal-

a távol eső helyen is testületünk tagjait ily szép számban üdvözölhetem.

Igen örömmel és szívesen ragadom meg jelen perczen és alkalmat itt e helyen, e szép új iskolában, mely létét az általunk gyermeki hiszintessel szerett fűpásztorunk, azékhelyi gróf Majláth Gusztáv Károly püspök urunknak köszöni. E határszéi katolikus népnek igen régen érzett szükségét nyújtotta a kegyelmes fűpásztor ur, midőn a szegény, távol és félrecsúszott és a diákos iskolával jándékozta meg és a midőn ők gyermekeik tanításáráról ily nemeselelket gondoskodott; el nem mulasztatom, kedves kurtárok és igen tisztelt fiókköri gyűlés, hogy ez első alkalomkor, midőn mi szerencsésok vagyunk a diákos épületben gyűlésezni, igen mély bálával ne mondjak köszönetet kegyelmes Püspök urnak, a mi szeretett jó atyánknak az egész testület nevében, hogy kerületünket e pártatlan berendezéssel és a kívánalmaknak megfelelő katolikus iskolával szaporította.

Nagy áldás egy közsé lakosságja névé az iskola és még mennyivel áldásosabb azon iskola működése, mely semmi kívánni valót nem hagy hátra. Ugy vagyunk ezzel, mint az emberi testtel: „Csak egészséges testben lakozhatik egészséges lélek”; a jó iskola egyik főkölléke a jó iskolai épület. Az iskola küzintézet, az lak-ládépület annak otthona. Mert egyetlen egy intézménynek a munkálkodása nem annyira nemese, annyira nélkülözhetetlen, mint az iskoláé. Éppen azért minden megengedhető alkalmat meg kell ragadnunk, hogy az iskolát mint küzintézet, a társadalommal megismeressük és megkedveltsük, hogy részére a sztkedése tekintélyt biztosítsuk, hogy mintegy figyelmesé tegyük a társadalomra azon bálára, melylyel az iskola áldása működésének tartozik. Hogy milyen áldás a közsére az iskola, annak körülírására nem találunk szót. De ha párhuzamot vonunk a van és nincs között, akkor az iskola hiánya megérieti velünk az iskola áldásait. Az ember, mint a társadalom tagja és mint a társas együttélésre hivatott lény, annyiféle van igénybe véve, hogy sokszor legnemesebb szándék, a legjobb akarat mellett sem képes társadalmi kötelességeinket eleget tenni. Sőt sokszor még az erkölcsi testületek sem képesek erre. Ilyen volt a község is, mely magában nem lett volna képes gyermekei részére a nevelés-hatás

a csarnokát felépíteni, az iskola fenntartásáról gondoskodni. Segítségét kért és meg is kapta. A kegyelmes fűpásztor ur szeretett segítségükre és nyújtotta a segítő jóbáltját és imé, most a tudomány és az erkölcsiesség a templomába gyűltünk össze özi rendes közgyűléseinket megtartani. Üdvözlöm önköket a templom oltárától és kérem, főszekolájának velom együtt a Mindenhatóhoz, hogy áltlja meg püspök urunk ő méltóságát hozszu óttel, a ki méltányolva e hitközösség kérését lehetővé tette, hogy szent helyen összegyűlhessünk.

Kedves Pályatársak!

Az iskolából jöttünk és itt is az iskolában vagyunk, e hely a mi munkánk, a mi foglalkozásunk színtere. Az iskola amelyben szolgáltunk, két főzölt vezet: megismereteni a gyermeki szívvel, hogy mi a földi rendeltetése, mi nekünk e föld és hová kell vagyódnunk, vagyis miért torontatunk? E fő zószólt volt alkalommal többször szólni s épen azért engedjek meg, hogy jelen alkalommal a második és szintén igen fontos ezél: a hazaszeretetről hogy szóljak, habár igen gyengén és gyarlón tehetem is.

A hazaszeretet, a hazafiság a legnagyobb és legmélyebb érzelme, melyek csak eltléltetik az emberi szívet; a leghatalmasabb kütelemek, melyek az emberiséget egyes részeit: a nemzeteket egy osomóba öszeköitik. A hazaszeretet éppen úgy, mint más érzelme, az akurata befolyást gyakorol, mennyiben tettekre ösztönös; még pedig oly tettekre, melyek ragaszkodásunk tárgyának javát előmozdítják. Eme tettekből lehet kinek-kinek hazaszeretelére, illetve hazafiságára vagy honleányi voltára következtetni s nem hangzatos kifejezésekkel, az ugynevezett ócsó hazafiságból, melylyel napjainkban annyian szeretnek élni. Ezt csak az öndség szolgálhatja, mely nem ismer hazát. Hazánk iránti szeretet nyilvánul akkor, ha polgári kötelességeinket híven teljesítjük. Mert hiszen minden egyes hivatva van a hazája javát a maga hatáskörében előmozdítani. Ez a közös ezél, melyet csak úgy lehet elérni, ha a polgárok közt öszhangzó munkálkodás létezik, ha ki-ki tohétége szerint közemunkál a közjóra azáltal, hogy saját körében eleget tesz tartozásának a dorokosan bétölti azt a helyet, melyet a társadalomban elfoglal. Az iparos, a kereskedő, ha helyesen fogja fel érdekeit, nem csupán magának, hazájának is használ. A tanító ma-

gasztos tisztének lelkiismeretes betöltése által hazája iránt érzett szeretetnek a legnagyobb bizonyítékát adja, mert kezében van letöve ügyezőlvá a haza jövője, az ifjú nemzedék nevelése képzése által. S így tovább minden egyesnek anyaköddésé a hazaszeretetről kifolyó ónyak nkrat kell hogy vezérelje, mely hazánk jóvöltit öszlozza. Eme szeretet kifolyása adja közünkbe a fegyvert is, midőn hazánkat vezetély tenyegeti; és a nemese érzelme indít arra, hogy ha kell vagyomunkat, sőt életünket is feláldozzuk hazánk jóvöltáért, megmentéséért. Ha forgatjuk hazánk történelmének lapjait, a hazaszeretetről kifolyó hazafiságnak mennyi lélekenlő példájára akadunk. Hány jelesünk nevével találkozunk ott, kik ötlétket is fölládozták a haza szolgálatában. A jelen órban is a magyar nemzet két igen nagy fia ömlököt Unnepelte, kiknek emléke kell, hogy igen soká, örökké éljen e nemzet szívében.

A nemzeti élet folytonosságán, örökkévalóságán az időnek minden bálalma hiszen teljes kétezés ösztenedje annak, hogy Rákóczi Ferenc kibontotta a magyar szabadság lobogóját; és imé: o hosszú idő múltán minden magyar sjak az ő névrt hangoztatja, minden jó magyar szív az ő drága emlékezetével tolik meg. Tudva, hogy Rákóczi a miénk, mert a magyar szabadságért, a magyar nemzet önállóságáért küzdött. Történelmi nagyságát az adja meg, hogy akkor bontotta ki e harc lobogóját, a mikor a szabadság önállóság ölvessétségnek a vessződelme a legnagyobb volt. Leültek elszáll messze-messze túl a Rodolán, ahol a nemzet nagy fia ölte utolsó napjait. Isten imádszásában s a hazájáért küldött imádszásban tölté Konstantinápolyba, ahol ami nagy halottunk nyugszik.

Tanuljunk Rákóczi lelkétől lelkesedést merítenünk lelki erejéből erőt, Isten féltelméből Isten féltelmet, és ha ezek az erények lesznek a magyar nemzet sajátjai, a nemzet tovább fog élni dicőn és boldogan.

Doák Ferenc, „a haza bölcsé” Unnepelő meg a fülünkbe zúg, hiszen csak ezölöt egy pár nappal ismeretük meg történelmünk e jeles alakját iskoláinkban a tanítványainkkal. Az ő haza szeretete az ő nagysága igen-igen sok anyagot ad a jó tanítóknak, hogy tanítványai szívében beöszepagteass a haza szeretet erényét.

Amint látjuk alig van alakja a magyar történetnek, kinek kinek ölt története öszeköléséi, küzdölmei és alkotásai több de nagyobb tanulsággal szolgálhatóknak az ifjúságnak, mint éppen Doák Ferenc pályafutása. Örk típusó a magyarának, kibontóttorítatlan király hűséggel a hazának és szabadságnak tiszta szeretete párossal; ki a nemzet igazából egy hazajánlyit fel nem ad; de józan bölcseséggel tűzi ki nemzete ölé a ödölket. Nincs honferdny, a mire példát nem nyújt ölete. Kötelességtudás, komoly munka, férfias kitartás, megfontolás, törhetetlen jellem, jogtisztelent, lobogó hazaszeretet, közmondásszerű egyensúlyosság és ösztelenség. — mindez oly teljeséggel van meg benne, mint kevés másban. Így jellemi maga Wlascis közzoktatásügyi miniszter urunk ő nagyméltósága is Doák érdemeit.

Áldjuk az iteni Gondviselést, hogy nagy emberek példáját állította ölnök, hogy tudjuk, miéket kelljen szeretni hazánkat s akiknek történetéből megtanuljunk egyttel azt is, hogy mikép kelljen ölkertülni a sztonyokat, melyek nemzeti állami ötlétnk báljaja báljótörést ösznevethetne.

Margit (meglepve): De Feri, hiszen...

Sebestyén ur (elmésen): Van kérem öcsöbbs is. Szolgálhatok, kérem. Ez a kék harmincz.

Feri (megvetően): Mit ez rongy. Fokete!

Sebestyén ur (szemtelonl): Hogy kérem?

Feri (dühösen): Feketét! Ez mind színes. (Margithoz): Hát nem feketét akartál?

Margit: Igen, de ha nincs.

Feri: Mindegy! Egy asszonynak csak fekete illik. Egy fiatal asszonynak.

Sebestyén ur (mint font): Az uraságának mindegy, azt méltatott...

Feri (fejét rázza ölméletlenül): Jó, jó, de ha a feleségem feketét akart.

Margit (féténken): Feri.

Feri (szélden Margithoz): Én nem is tudom, hogy mire magának ez a gallér. A kis kabát egész jó. Ez a gallér pedig, ez ah!

Sebestyén ur (magában): S ez egy férj! Szegény asszonyka! (Fenn): Kérem, nem muszáj venni.

Margit (öszgedden): Ha Feri, ha az uram nem akarja, hát majd mikor.

Sebestyén ur (gunyosan): Alázatos szolgálja! (Magában) Na ez egy nagy ömuczián! Huz pengőért, na!

Margit (a boltjátóban, könnyes szemmel): Feri mit csinált, nem vettem gallért!

Feri (elkeseredve): Ugy tettem, mint egy férj. Hát nem maga mondta? (Mentegetésére): Különbem nem is volt fekete.

Szerencse, hogy ott voltam, mert még ráöszták volna azt a gubát. Igazán, ráöszták volna.

Margit (panaszosan): De már most nincs gallér!

Vegyen egy más boltban. Itt szemkötözt ni.

Margit (féténken): Brjón ide is?

Feri (húzódvá): Bemohotek, ami azt illik.

Margit: Jöjjön, de tudja mit? Ne togyon ugy, mintha az uram lenne.

Somogyi Endre.

Alig van ország, mely századokon keresztül annyit szenvedett, mint Magyarország. Sokszor a végenyészet őrvénye szőlőn állottunk. De tudunk törni és kitartani. Ismét az isteni Gondviselés nyújtott alkalmat, hogy szenvedéseink enyhüljenek, s ha úgy akarja elenyészzenek. A hazaszeretet ama biztosíték, mely a nemzet jövőjét, fennállását eszközi. E magasztos érzelmeinek kifolyása, hogy ezer éves multtal dicsekedhetünk, s ha őseink példáját követjük s megtanítjuk arra gyermekeinket is, elkövetkezik a második ezredév is hazánk történelmében s fényes bizonyítéka leend annak, hogy a népek millióinak törekvéseiben, civilizációjában, szellemi s anyagi jólét előmozdításában segédkezünk. Ugy kell tanítanunk a hazai történelmet, hogy tudják meg a gyermek, hogy a honnak fentartása százados küzdelmekbe került, a példán a legjobb tanító, tartja közmondás. A hazaszeretet élesztésénél ez legyen az irányadó. Mutassa meg a tanító, hogy szereti a hazát, hogy a haza intézményeit, törvényeit tiszteli s ragaszkodik azokhoz, s aztán nyugodtak lehetünk hazánk jövője miatt, mert annak fentartását úgy nemzedék fogja átvenni, melyet a hazaszeretet vezet.

Ismételt őszinte üdvözlésem után, mi tanácskozáskorra a Isten segítő szent kegyelmét eszközre, ez őzi gyűléseinket az Ur Jézus, a mi legfőbb tanító mesterünk szent nevében megnyitom!

Fővárosi levél.

Budapest, november 7.

A miniszterelnök disszangyára. — Tábornok és főhadnagy. — Utcai tiltások. — Kossuth és a szocialisták. Barabás beszéde. — A csodagyermek. — A válnorlegény. — Zsanza premije.

Mióta nyilvánvaló lett, hogy őscink párduchóf kacagányt viseltek, nemzeti dísz öltözetünké vált — ha nem is épen a párduchóf kacagány, de legalább az ezt püld, rókamálás, prémmel körültremetettézzemto s hozzá a köcsagtollus, nyuszt prémos süveg. Egy ilyen fényes díszmagyar sok pénzbe kerül, nem csoda tehát, ha a szegény ember sohasem tehet róá szert. Ki hitte volna azonban, hogy Tisza Pista grófnak, ez idő szerint Magyarország miniszterelnökének sem tollott díszmagyarrá. Legalább ezt kell hínünk, mert az új miniszterek az eskütelésnél mindnyájan fölvettek a kacagányukat, csak Tisza Pista állt a glédába luszárfőhadnagyi uniformisban, no meg természetesen az új honvédelmi miniszter: Nyíri Sándor is tábornoki egyenruhájában tette le az esküt. Vagy talán azt akarta jelezni ezzel Tisza, hogy a katonai engedményeket meg a ruházat tekintetében sem engedi megvalósítani? Tiszáról ezt inkább elbírhajjuk, mint azt, hogy nem tudott magának díszmagyart csináltatni, mert hiszen a gróf anyagilag igen jó szituációk között áll...

A bécsi sógor különben sokkal jobban csodálkozott azon, hogy a miniszterelnök csak főhadnagy, míg a kabinet új tagja, Nyíri, tábornok. A sógor jót nevetett azou a jeleneten, amelyet gyöngye fantáziájával úgy képzelt el, hogy Tisza István főhadnagy ur, Nyíri Sándor tábornok ur előtt haptákba vágja megát s valahányszor azt akarja neki mondani, hogy a katonai engedményekből semmi sem lesz, szalutálva így szól: Herr General, ich melde gehorsam... Mi perze

másképen fogjuk fel a dolgot s azt ószintén kívánjuk, hogy ilyen turesa helyzet elkorülése végett Tisza Pista főhadnagy urat úbornokká nevezzék ki, de sokkal inkább óhajtanók, hogy Tisza István miniszter elnök urat rövid de jelentőseken szolgálata elismerése mellett a kormányelnökségről ledegradálhassék....

Hogy ez az óhajítás komoly és általános, élénken bizonyítja az az utcai demonstráció is, amely a héten folyt le a függetlenségi párt lakása előtt. Az egyetemi ifjak ünnepekét a 48-us pártot, annak az úrméire, hogy a nemzet virányokért folytatott harcot nem adta föl. Kossuth Ferenc lelkes szavakban köszönte meg az óvációt, közben azonban a szocialista tiltóteők hársányun követelték az általános választói jogot. A kormányzó fia azzal nyugtatta meg őket, hogy előbb legyenek jó hazafiak s akkor jogokat is tognak kapni. Ez a szocialisták nem olégitette ki. Az eset olyanforma, mint a Seiffensteiner Salamon anekdotája. A zsidó költőgeti a fiát: kelj fel, Kóbi lelkem, mert aki korán kel, aranyat lel. Mire a kis Kóbi álmosan válaszol: Mutassál meg előbb az aranyt!... A szocialisták is előbb jogokat akarunk, hogy aztán jó hazafiak lehessének....

De ha Kossuth Ferenc semmit sem ígért, annál lelkesítőbb volt a Barabás Béla beszéde, aki a tiltóteőket mint rendesen most is magával ragadta. Csodálkozott rajta, hogy az ifjuság ünnepleni jött, holott semmit sem vívtak még ki. So magyar vezényszót, so általános választói jogot. Majd ha ezeket is kivívja az elienzék, akkor kell örömmünnepet ülni. Ez a beszéd a szocialistáknak is tetszett. Mi pedig, akik tudjuk, hogy Barabás Béla az ellenzék legüzesebb vezetőre, már-már köszülődünk a legközelebbi választásra, amelyen mindenki gyakorolhatja a választói jogát, aki irni-olvasni tud és büntetlen előéletű, nemcsak azok, akiket eddig drága pénzben kellett etetni-itatni....

Míg az új miniszterelnököt az ország-házban bílvösen, sőt kellemetlenül fogadták, addig három színházban is óriási sikert arattak a héten bemutatott premierek.

A Vígyszínházban egy mulatságos, szellemes bohózatot mutattak be, amelyet Gavault és Charvay jóhírű társaság írt. Címe a Csodagyermek, akinek az volna a rendeltetés, hogy a férj halála után új hónapost belül szüléssék meg. Perze, ez nem történetik meg, legalább nem úgy, hogy a Csodagyermek törvényes utód legyen s o körül bonyolódik le a józói bohózat cselekménye. A Vígyszínház művészei, Varsányi Irén, Hegedűs, Göth és Szerényi ismét tehetségük legjavát vitték színpadra s így érthető, hogy a Csodagyermek csodás sikert aratott.

A Népszínházban egy bécsi muzsikói operett, a Vándorlegény vált kusszadarabbá. Zenéjét egy eddig ismeretlen szerző, Eysler Ödön írta, akik az új Straussnak keresztelték le és méltán, mert paritúrája tele van szebbnél-szebb keringőkkel, polkakkal és indulókkal. A darabban Komlóssy Emma szép éneke annyira tetszett, hogy a fiatal színésznőt egyszerre fölavatták a budapesti primadonnák sorába. Komlóssy nomrég még széprey vidéki szübrete volt, aki előadás után gyalog ment vacsorázni a vendéglőbe, perze mindig gardedálm kíséretében... Ime, milyen könnyű karitért csinálni nálnak a — primadonnáknak....

Et nunc venio ad fortissimum. Zsanza, saját névén Fedák Sári, pénteken este tartotta meg visszavonhatatlan premiejrét a

saját céljaira épített, király-utcai színházban. Az Aranyvirágot játszotta, énekelte, csöcseregette és táncolta a folealleges leírni, hogy fenomenális sikere volt. A Bob herceg óta ilyen darabot nem írtak s egy újabb operette előadásáig nem is fognak írni. A színház minden este zsúfolt s a Zsanza és Bethly Laci kasszájába minden este bődségesen hull az aranyvirág...
Csiki Gergely.

Szemelvények „Az erdélyi törvényhozás irányászmi Bethlen Gábor fejedelemsége alatt” cz. p. munkából.

Irtá: É. Z. (Folytatás).

Bethlen fejedelemsége alatt az állam vagyon bő forrásokká gyarapodott, mert a törvényhozás is megköszötte a fejedelmnek azt a jogát, hogy a tanácsa meghallgatása nélkül érdemtelenekek is osztogasson az kincstári javakat, ha Nagydságod valamely jószágokat és proventusokat valakitől recuperálj vagy recuperaltatott immár másnak ne conferálja....

Bethlennek diplomáciai működése folytán, közgazdaságilag nagyon fontos és hasznos eredményeket ért el Erdély a külföldön. Ama állandó összeköttetések, amelyekor Erdély követi Törökország és Nyugat-Európa nagyobb államai között létesítettek, az erdélyi kereskedelem előmozdítását eredményezték. Amely állammal Bethlen összeköttetésbe vagy szövetségre lépett, avval állandó kereskedelmi kapcsolatot létesített az országban. Velencével való alkudozásal nem vezettek a külpolitikában semmi eredményre, de 1621-ben létezett Erdély és Velence között egy olyan kereskedelmi szerződés, amelynek értelmében nemcsak a háboru eseten haem béke idejében is Erdély Velencének nyers anyagokat fog szolgáltatni. Az erdélyi kereskedelmi szerződések értelmében a fejedelem az illető államokban ügynökségeket szervezetett, akik a fejedelemség érdekeit szolgálják. Velenczében Mars Antonjo Velutólott lett Erdély főügynöke 1621-ben s ott szintén több állügynökséget szervezetett a köztársaság területén.

A conservatio szollemben működő törvényhozáson hajótörést szenvedett a fejedelem ama ószmeje, hogy Erdélyben a kereskedést mindenki szabadon üzhesse. A szabad kereskedést — nem fogadták el a reudek, a helyföld kereskedők rovására, hanem a fejedelem propositionját oda módosították, hogy: „az nemes rend és kinek Felségedtől privatim arról bizonyos annueta adatik, azok kereskedjenek, azoknak legyen szabad venni és adni mindonföle”. Az 1627. április 4-iki országgyűlésen mégis sikerült Bethlennek kivívni azt, az általa adott szabadság levelet, amely szerint a zsidók a fejedelemség területén szabad kereskedést folytathatnak, a törvényhozáse által a törvényekbe iktatni: „Az mely indultomok Felséged a zsidóknak ez országban való szabad kereskedéséről adott, mivel látjuk, hogy ebben is Felséged tekint az országban levő mostani nagy szűkséget, mi is helyben hagyjuk approbáljuk csakhogy es szabad városoknak privilegiumoknak ne praedicaljon”.

A nemzetközi kereskedelem, amely Bethlen által Erdélyben kifejlesztett, a törvényozást arra in oita, hogy annak bizonyos korlátokat szabjon, a kornak nemzetgazdasági felfogása szerint; a kivétel megengedése ugyan, de olyan formán, hogy a behozott árukért csak olyan cölköket vího-

tott ki a külföldi kereskedő, mi az erdélyi kereskedelemnek kiviteli cikke gyánánt az ország károsodása nélkül szolgálhatott; azonban értékes fémek kivételét megtiltotta a törvény. Így: „az aranyat, ezüstöt, brassói garast, vad bőrt az Nagyságod kegyelmese tetézése szerint végeztük országul, hogy plékben levő aranyat, marltájoknak olvasztása alatt senkinek ne legyen szabad kivinni”. (Vége köv.)

Heti krónika.

Czigány párbusj. Mióta a párbusjellenes liga megalakult, még a leghövesebb vért krakélérek is hűvelybe dugták a kardjukat s ha valaki a tyukszemlekre hág, készek inkább ünnepélyesen bocsánatot kérni, sem hogy a sértésért lovagias elégletet kérjenek. A csikszeredai barna legényeket azonban — úgy látszik — megvesztegették a párbusjellenes liga olloszói, mert pár nap óta föl akarják újítani a közléptor o harcias maradványait.... Miczi Miska primás kedden este formálter párbusjra hívta ki Ráduly Bóni Árpád zenekarvezetőt. A duellum szerencsére nem lovassági karddal, hanem gyantázott nyirettel folyt le és mégis — horrendum dictu — a Miczi Miska sebesüléseivel végződött, aki segedéivel, illetve kis és nagybőgőseivel a tisztai kaszinóba hajtattott. Ott aztán lehet, hogy kiroparította a kapott sebet, de a keddi párbusjban Ráduly Bóni Árpád lett a győztes. Hába nyitkozott Miczi Miska a nyilttörben, erre Bóni Árpád is megfelelt ma s mint igazi gentleman, azt vitatja, hogy ezt az affért jogszöknyői uton nem tekinthető befojezottnak. De azért gyöngébb idegzeti olvasóink no ijedjenek meg. A honlaposi szenzációs párbusjál vér nem fog folyni, csak azt fogja eldönteni a Kossuth-szálló zonerőt publikuma, hogy ki a legnyoi csárdában: Ráduly Bóni-e, vagy Miczi Miska?

Az Azrak és a cisésőink. Ki no ismerné Hoinének azt a csodaszép versét, amelyben a szultán leánya kikerdeai a származását annak a halvány ifjunak, aki mindennap a kútnál ábrándosan sügöszti reá epedő tekintetét. Az ifju a kérdésre azt feleli, hogy az Azrak közül való, kik meghalnak, ha szeretnek... A cisésői legények is — úgy látszik — hasonlítanak az Azrakhoz azzal a csekély különbséggel, hogy nem tudnak megválni attól, akit szeretnek. Legalább azt a különös csodát rebesgette a héten a szépszéles Fama, hogy egy cisésői legény elválhatatlanul megszerette az ideálját. Az egész város sajnálkozott a szegény fiatal páron, mert ma már csodaszámba megy, ha valaki nem tud megválni a ideálja nélkül... De végre mégis kiderült, hogy az egész hír csak fiaskó volt a hiszékeny emberek fölültesére, akiknek tudniok kellene, hogy ma már a logforóbb szerelem sem képes egybeforrasztani a szerető szíveket...

Több világságod! Hába minden humor és szatira: a héten bekézbentott a tél a maga havas, zimankós hangulatával. Egyelőre csak nagy sárba fut a dűho, de már erősen előrevetit az árnyékát a szigoru Tél apó. Ezt a szomoru árnyékok leginkább azok szenvedik meg, a kiknek este huzafelé kell ballagniok. A városi tanács ugyanis szerződést kötött a Holddal, hogy gázlámpa helyett világítsa be az utcákat, a Hold azonban nem tartja be a szerződést, mert talán nincsen megelégedve a kikötött honoráriummal... Így aztán olyan sötét van, amilyenre a tanács nem is számított... Bőviden pokolnak nevezhetjük utcáink sötéttségét, pedig mindnyájan jó lélekkel áhitozunk a mennyel gyönyörűség után... Mi is gyűből óhajtuk, amit a nagy Gieszbe kívánt a halálos ágyán: Több világságod!

Othton.

Édes hazám!

Édes hazám, szálló hazám,
Ugy szeretlek téged!
Örömdűben, bánatodban
Együtt érzek veled.

Gyöngye szívem a szíveddel
Hevesebben dobban.
Piros ajkam az ajkaidal
Édes csókra csattan.

Szeretném én napsugaras,
Délihábos rómad.
Ahol a kis patak partján
Virulnak a rózsák.

Szeretem én sírt erdőd,
Égbenyuló bérceid.
A szívemet, a lelkemet
Oladnám érte!

H I R E K.

Deák Ferenc emlékezete. A haza bölcsénekogy-letes emléke tölti el a nemzet szívét. A legelső magyarembertől kezdve, a ki hálaa királyként tette le balérukszoruját az egyszerű brig ur érezóbrára. — a legkiebb polgárig mindnyáju hálaa szívvel emlékezünk vissza Deák Ferenc nagy alkotására, a melylyel a nemzetet és királyt kibékítette. Ez a megemlékezés annál szüksegeobb, mert a mostani nehéz időben, a mely nem tudott Deák Ferencetek szűli, ugyancsak komoly veszedelem fenyegeti az áldásos ml megostromolt oszlopait. Csikvármegye nemes törvényhatósága is lelkes és: azzas ünnepe keretében áll meg e hó 8-án a haza bölcs emlékezetét, a melynek díszes műsorát itt közöljük: Meghívó Csikvármegye törvényhatósági közgyűléssé határozata alapján Deák Ferenc születésének századik évfordulása alkalmából a folyó évi november hava 8-án Csikszeredában, a vármegyeház nagyteremben tartandó Deák-ünnepélyre tisztelettel meghívja a kiküldött rendező bizottság. Az ünnepély programja Délelőt 9 órakor isteni tisztelet a róm. kat. és ev. ref. templomokban. 10 óra fél órakor a vármegyeház dísztermében: 1. „Hymusz”, Erkel Ferenczétől; elődjia a csiksomlyói fögimn. ifjuságának énekkara. 2. Előki megnyitó, tartja Fejér Antal dr. országgyűlési képviselő. 3. „Nemzeti zászló”, Hubertől, elődjia a fögimn. ifjuságának énekkara. 4. Ünnepi beszéd, tartja dr. Nagy Bóni ügyvéd. 5. „Fohász”, Hubertől, elődjia a csiksomlyói tanítóképző intézet ifjusága. 6. Alkalmi óda, szavalja Csizsér Imre vármegyeyi aljegyző. 7. „Szózat”, Egresy Bónitól, elődjia a fögimnázium és tanítóképző ifjusága, vezeti Riazner Ödön fögimn. tanár.

Fögimnázium Csikszeredában. Régi óhajta s a nemes vármegyének és városnak, hogy a csiksomlyói róm. kath. fögimnáziumot Csikszeredába, a megye székhelyére helyezték át, illetve a székváros területén a fögimnázium fontos kulturális missziójának megfelelő, impozáns és kényelmesen berendezett iskolát építtessen. Nagy mizériát okozott és okoz mai napig is a fögimnázium elhelyezésének kérdése, amely nek üdvös és célszerű megoldása a szűk és a tanuló ifjuság érlekeben a legnagyobb erkölcsi és pedagógiai sikert jelent. A vármegye és Csikszereda városi melg szeretettel és érdeklődéssel karolta fel a gimnázium áthelyezésének az ügyét és ennek

megvalósítására kiváló bölcseliséget tanusított. A megyegyűlés százötvenezer koronát szavazott meg o célra, a városi képviselőtestület pedig mintegy tíz holdnyi nagy területet engedett át ingyenan a státusnak, hogy a fögimnáziumot ezen a területen föllépíttessék. Az állam is tetemes összeggel ígérte meg hozzájárulását az iskola föllállításához; azonban a fontos kulturális terv hajótörést szenvedett a stárus szűkbségben, amely a föllépítéshez szükseges, hiányzó összeget nem hajlandó megajánlani. Mint megújítató helyről értesülünk, a fögimnázium áthelyezése hosszabb vajadás után mégis megvalósult. Kunoa tankerületi fögyszagató ugyanis a vallás- és közoktatásügyi miniszter intenciója szerint oly irányu javaslatot készített, hogy a fögimnázium föllépítését az állam fedesse, az internátust a vármegye, a semináriumot pedig a stárus létesítse és tartsa fenn. Ez a terv most már a miniszterium utján rövid idő múlva megvalósul s így a szűk és a tanuló ifjuság örömeire Csikszeredában a fögimnázium nemeskora üdvösen fogja terjeszteni a magyar kulturát és a hazafias szellemet.

Csikszereda város új jegyzője. Rövid idő múlva a nemes város képviselőtestülete élénk érdeklődés közepette fogja megajánlani a választást a városi jegyzői állásra. A volt notárius Balasy Lajos Nagyvácsban jegyzői választották meg s így a megürlt állásra már megindult a tárgyalás és a város szavazó polgárai között. Azt hisszük, a nemes város közönségének óhajtaát tolmácsoljuk, amidőn örömmel regisztráljuk, hogy a városi jegyzői állásra az egyedüli komoly jelölt a jelenlgi ügybuzgó, kiváló érdemeket szerzett rendőrkapitány: Kovács János, aki csak a napokban lépett föl a jegyzői állásra pályázó gyánánt. Kovács János rendőrkapitány már több mint husz éve áll a közigazgatás szolgálatában s ez idő alatt páratlan ügybuzgóságával, pontos és lelkiismeretes eljárásával s a közönség minden osztályával szemben tanusított igazságessretől és tapintatossá föllépésével a nemes városban nagy népszerűségre és tiszteletre tett szert. Megválasztása előreláthatólag majdnem egyhangu lesz, annál is inkább, mert rajta kívül a polgárságnak komoly jelöltje nincsen.

Bokor Vasszi kővács koronája. Sajnosan tapasztaljuk időnként, hogy az erkölcsi érzék néplünkön még mindig alacsony fokon áll. Ennek egyik szomoru példáját nyújtja az alábbi eset. Csikvármegye törvényhatósága már régebben hozott jegerős szabályrendelettel elrendelte, hogy a távvezélyes ezülvédlelek a közönségben a házakról eltávolításának. Ez üdvös rendelet sehogy sem tesszött a csikszentmihályi—ajnádiaknak és a belgyimnizatorhoz még küldöttséget is menesztettek a rendelet visszavonását kérve. Természetesen nem sikerült a belgyimnizator által is jóváhagyott rendelet hatályosítására, amire a bölcs ajnádiak még egy utolsó kísérletet tettek és Bokor Vasszi a maga és társai nevében egy kérvényt nyújtott be a vármegye alispánjához, megpékelve azt nagyobb nyomtaték kedvéért két darab száz koronás bankjeggyel. Vármegyének érdemdes és puritán jellemű alispánja a kérvényt a bankjegyek kupaában, illetékes helyre a kir. ügyosztáshoz tette át és a legközelebbi napokban fog a kir. törvényessék törvényt élni a megvesztegetés vétségével vádolt Bokor Vasszi felett.

A rendőrkapitány utóda. Lapunk más helyen megemlékezettünk arról az érdekes választásról, amelyen rövid idő múlva a nemcsa város megürült jegyzői állását fogja betölteni. Kovács János rendőrkapitány jegyzővé való megválasztása immár bizonyosra vehető s így kombinációba jött az is, hogy ki lesz Csikszereda új rendőrkapitánya. Mint megbízható forrásból értesültünk, a közvélemény Welman Géza közígasgatási gyakornok személyében állapodott meg, aki képzettségénél és kiváló ambíciójánál fogva nemcsak a vármegyébe, hanem a város intéző köréi előtt is a legjobb hírnévnek örvend. A rendőrkapitányi állásra Welman Géza az eddigi komoly pályázás s így bizonyosra vehető, hogy Mikó Balint, vármegyénk köztisztviselőben álló főispánja az új rendőrkapitányi kinevezésénél a közvélemény óhajára halgat.

Tolvaj család. Fővárosi tudósítók írja, hogy az ottani államrendőség múlt hó 28-án letartóztatta, csikkozmasi szállásán, 16 éves Borbát Anna novil családleányt, a Borbát Gábor leányát, mert szolgálat adóját meglopja. A nyomozás során megállapították, hogy nevezett család, az Izabella n. 68. sz. alatt lakó Szalay Jánosnéval éppen három napig szolgált s a közbene megleszté, hogy a háziak hol tartják a pénzüket s egy úrietlen pillanatban a szekrénybe helyezett összeg kézpénzt ellopja, 1700 koronát vett magához s azzal megszökött. A lopott pénzből azonnal kirabázta magát és különböző kereskedőknél 206 korona értékű ruhát vásárolt magának. Nagy ezírtán felöltözve éppen haza ukart utazni Csikkozmasra, a mikor a rendőség értesülvén a lopásról, elfogta a derék leányt és letartóztatta. A ezírt ruhát lobuszták róla, a magas sarku új cipő elvetették tőle s a megvetett és általa úgy látszik meg is unt székely szűttes ruhában tértek a tömlébe. Szülői ház helyett a fogdába jutott, mert a máséhoz nyúlt. Megmozgatása alkalmával 1463 koronát találtak nála.

A fizetéselemés története közmondásokban. Türelem rózsái terem. Zörgessetek és megnyitattik! Néma gyerekek anyja sem őrti a szavát! Ahol legnagyobb a vesztés: legmesszebb a korványsegély. Igéret szép szó, ha megtartják, ugy jó. Kézati mint a Luca széké. Várják, mint a zsidók a Mesiát. Nagyobb a fiatja, mint a pesenyéje. Nevez semmi, fogd meg jól! Szegény embernek a szorencsége is szogeny. Sok a jóból is megárt. Ahol nincs, ott ne keres. Jobb ma egy verdt, mint holnap egy tuzok...

Egyesült erővel. Ezt a jelszót ma már Magyarország és Ausztria fejedelmek nem tarthatja aktuálisnak, mert a magyarok és osztrákok ugyancsak hadilában állanak egymással. Annál dicsegetesebb az a határozat, amelyet a csikszeredai kereskedők választottak meg, akiknek eddig két egyesületük is volt: a régibb, a kereskedők köre, és az újabb a kereskedelmi társulat. Mind két egyesületnek Szabó Miklós kereskedő az elnöke, míg a társulat titkára Potoczky Márton, a köré pedig Morza Rezső. Mint értesültünk, a kereskedelmi társulat és a kereskedők köre már kimondták az egyesülést és Szántó Samu dr. az új egyesület alapszabályait a napokban terjesztette föl jóváhagyás végett a helygyminiszterhez.

A „Zenélő Magyarország” idei X. évf. 21-ik füzeté jelent ma meg és a következő érdekes és divatos sonettjónaságokat hozza

előfizetőinek. I. Nyáry József „Németiben jaj do furcsák a lányok”. II. Nyáry József „Németiben mértföld hozza utca van” magyar dalaikat. III. Morot N. „Hiavatta” Egy nyári idyll. IV. Ravnd Emil „Adj egy csókot” „Oh gewähr mir olve Zagen” szerelmű kettős Lubus duette. A legkevésbébb zongora zenemű folyóirat amly minden zenekedvelőnek kiváló fontosságú. A havonta 2-szer minlontor 12 oldal tartalmán a legkedveltebb s legújabb zeneműveket hozza, ugy hogy előfizetői az érdelesebb zeneműfajdoságokat, melyek az év leforgása alatt, megjelenik e füzetekben kapják. Előfizetési ára egész évre 24 füzetre 12 kor, félévre 12 füzetre 6 kor, negyedévre 3 kor. Előfizetheti a most folyó IV. évfolyadra, valamint az előző évfolyadokra is a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ed.) zenemű kereskedésében Budapeston, VIII.

József-körút 22/24. Ugyanitt bármely más zenemű a legolcsóbban megszereshető.

Mit uton és minden felezhathajk gazdaságunk jövedelmét? Csak egy, ha olvasunk tanulunk és megismerjük azokat az eljárásokat, módokat, melyek az okoseri gazdálkodásra rávezetnek a melyek a sikert biztosítják. E szempontból a gazdák figyelmébe ajánljuk a „Székely Gazda” című heti szaklapot. E szakfolyóirat felöleli a gazdaság minden ágát. A növénytermelés, állattenyésztés, rét- és legelő kezelés, baromtyenyésztés, kert-gazdaság köréből küzöl czikkait jóles szakirók gyökrolati alapon írják, a székelyföldi viszonyok szigorú tekintetbe vételével. A lap hetenkint vasárnap 8 oldal terjedelmével és igen szép kiállításban jelenik meg. Előfizetési ára egész évre 10 korona. Lehetközeik, tanítók és községek féláron ízethetnek elő. Mutatványszámot szivesen küld a kiadóhivatal: Sepsiszentgyörgy, Jókai-nyomda részvénytársaság. E kitűnően szorzosított szaklap egyetlen törekvő gazda asztaláról sem hiányozhat.

Üzlet-átvétel!

Aldírott mint a **Hauptvogel-czég utóda** brassói férfiszabó üzletének helybeli üzletvezetője tudatni kívánom, a n. é. közönséggel, hogy a fent nevezett czégtől az üzletet átvettem s azt a mai kornak megfelelő

FÉRFISZABÓ-ÜZLETET

saját nevem alatt tovább fogom folytatni a jelenlegi helyen.

Becsületes munkásság, jó minőségű anyag és szolid árak mellett lesz törekvésem az igen tisztelt nagyrémű közönség elismerését kegyes pártolása után kiérdemelni.

Csikszereda, 1903. év október hóban.

Kiváló tisztelettel

Takó Károly férfiszabó,
Csikszereda.

TUDÓSÍTÁS!

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség szives figyelmét felhívni, miszerint Csikszeredában, a Kossuth Lajos-utca 17. sz. a.

SZOBAFESTŐ-ÜZLETEMET

a mai kor igényeinek teljesen megfelelően új mintagyűjteménnyel rendeztem be s a legnagyobb gonddal és szakavatottsággal tovább fogom folytatni.

Elvállalok minden olyan festészetet mi ez üzlet körébe vág, ugymint: szoba-, czég-, czimer-, olaj- és templomfestészeket, arczképnygylást, ottárananyagást, templomi szentképek olajfestését is a legcsinosabban elkészítem.

Legfőbb törekvésem oda fog irányulni, hogy a m. t. közönség bizalmát jó és olcsó munkám által megnyerni, mit több éven át szerzett tapasztalataim által a legjobb lelkiismerettel ígérhetek.

Üzletem berendezésénél nem kiméltem semmi fáradságot, költséget s így azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeknek is megfelelek.

Magamut és üzletemet a m. t. közönség szives jóindulatu pártfogásába ajánlv, maradok kiváló tisztelettel

Sikes Viktor
szobafestő,

Csikszeredában, Kossuth Lajos-utca 17. szám.

Usserakamatok. Egy ép oly gazdag mint fark budapesti marázó nem rég megnyerte a 600.000 koronás főnyereményt. Hogy barátai és ismerősei ne vehessék „barátságát” igénybe, el akarta a nagy eseményt titkolni, azonban eszjártóság módján elárulta magát. Midőn úgy is a hatalmas összeget megkapta, elhatározta, hogy ezen alkalomtól kifolyólag jótékonytárgyat gyakoroljon és egy osztályorszínyt vásárolván, elküldte ezt ajándékba egy vidéki árvaháznak. Régi szokásbós híven, nevét a sorajegy hátára írta, bár az alkalommal titokban akart jótékonytárgyat gyakorolni. Mily nagy volt a bosszúsága az öreg asszonynak mikor néhány nap múlva az árvaház közönséges levelet megkapta és még inkább bántotta midőn megnézte a Török A. és Tsa bankháza, — Budapest, VI, Teréz-körút 46. sz. — értesítődét vette, melyben örömmel tudatják, hogy a sorajegy 60.000 koronát nyert. Így történt meg ez alkalommal, hogy az árvaháznak az ajándék-sorajegyért befektetett csekély tőke usserakamatokat jövedelmezett, mely ellen a legizguróbb erkölcsbirónak sem lehet kifogása.

NYILTÉR.*

Czigány-verseny.

— Ráduly Béni nyilatkozata. —

A Csiki Lapok november 4-iki számában a Nyiltér rovatban Ertesítés czimű Mici Miska primás arról igyekszik értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy a falragaszokon hirdetett hegedű-párbajról nem birt tudomással; nevésségeső teszi magát Miska bá! A jelenvolt nagybecsű közönség meggyőződött arról, hogy igenis tudomással birt s épen jelen is voltak azok az urak, akik előtt engemet Miska bá kihívott akkor, amikor én azonnal fel is ajánlottam az elégtételadást; mert habár bandatulajdonos nem, de zenekarvezetője vagyok a bandának, s mint ilyen, azt is tudom, hogy minden lovagias ügy 24 órán belül elintézet igényel s magamat a párbaj-kodex szabályaihoz tartva, sikra álltam Miska bával; habár ő tudott arról, hogy a tiszti kaszinóba fogadták föl, mégis provokál.

Hát kicsoda ez az ember!?

Talán ezt az ügyet összetéveszti a tekenő-fabrikálásal? Nem mondani-e igazat Miska bá?

Tudtom szerint engem hívott Miska bá s ennek alapján leit az falragaszokon közölsé a nagyérdemű közönséggel, s mert párbajról volt szó, már a fennebbi sorokban ban említettem, a párbaj elintézésének ideje 24 óra.

Most pedig tiszteletem kifejezése mellett értesíteni kívánom, hogy az elégtételadás személyemhez szól s ugyanigy Miska bának is személyéhez szól az én kihívásom, tehát tartsa magát ahhoz.

Szolgálaton hát megnyugvására Miska bának az, hogy e hó 9-én hétfőn újból alkalma lesz a nagyérdemű nértő közönség bölcs bírálata alá vetni magát, a midőn meg fogjuk tudni mondásaként: „ki a legény a csárdában?”

Csikszereda, 1903. nov. 7.

Ráduly Béni Árpád,
zenekarvezető.

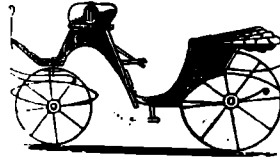
*) Az e rovatban közlöltek az aláró telefös. Szerk.

Idegen világrészekből.

Földrajzi ismereteket terjesztő elbeszölések az ifjúság számára.

Egy-egy szám ára 30 fl.

Kapható: lapunk kiadóhivatalán.

László Lőrincz

kovács.

kerekes, nyerge- és kocsifenyező műhelye

Csikszereda, Vár-utca 230. sz.

Bátor vagyok a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni

kovács, kerekes, nyerges és kocsifenyező

műhelyemre, mely már 18 éve, hogy tenn áll a helybeli piaczon.

Nem üres reklamokkal akarom jó hírnevemet megalapítani hanem utólrérhetetlen, mindenigényt kielégítő munkával, elvállalok mindenemű lent jelzett szakmába vigó munkát valamint javításokat. Hogy minden nemű készítmény hazánkban bármely helyen megálja helyét, a mellett bizonyít ama körülmeny, hogy már éremmel kéz izben voltam kitüntetve. A mélyen tisztelt közönség pártfogását kérve

maradok alázatos tisztelettel

László Lőrincz Csikszereda.

Figyelemre méltó!

Bátor vagyok a nagyérdemű közönség becses bizalmához fordulni mostan is ép úgy mind az előtt és kérve becses pártfogásukkal megtisztelni.

Üzletben minden árut a legelső kézből szerzek be és így mindig a legújabb és legjobb árut árusítok azzal az elvvel, hogy „kevés haszon, nagy forgalom” élénkíti az üzletet.

Becsés pártfogásukat kérve, maradok

alázatos tisztelettel

Székelyhid Sándor,

női- és férfi divat-üzlet, Csikszereda.

(Üzletem a Hutter szállóval szemben).

FILÓ KÁROLY-né

temetkezési intézete Csikszeredában.

Ajánlja az előforduló halálesetek alkalmára dusan berendezett raktárát, windem-mű és fajtája fa- és ércz utánzatu koporsóit, légmentes és elzárható

ÉRCZ KOPORSÓIT.

Nagy választék sirkoszorokban és szállagokban, szóval mindenemű czikkekbén, mely a temetéshez szükséges.

Továbbá tudomására kívánom hozni a n. é. közönségnek, hogy miután a legelső gyárakkal léptem összeköttetésbe, azon helyzetbe vagyok, hogy a legutányosabb árakban képes vagyok mindent számitani, úgy hogy a versenyképesség felülmúlhatatlan, mivel üzletem saját házámban van, sem bolt bért, sem kiszolgálásért nem fizetek, ajánl magam szolgálók ki vevőimnek, saját gyászokcsim van, melyet 50 korona vásárlásnál csekély díjért becsitok rendelkezésre.

Revitalizási, díszítést is a legutányosabban számitom. Segédkez: m a hullá szüksége elhelyezésében is.

A n. é. közönség szives pártfogásait kérve, vagyok kész azolgálatul

Filó Karolyné.

Mindennemű (szibarany, platin, ezüst, réz, ón, ar, 20-művészt) fogtömés, foghúzás, fogtakarítás és műfogak készítése

Veress Sándor dr.

fogorvosi és fogtechnikai műtermében

CSIK-SZEREDÁBAN
Lázár Domokos-étele ház
(szemben a Kossuth-szállóval) eo eleiben.

Rendelés délután 2-től 5-ig.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Most jelent meg!

és kapható lapunk
kiadóhivatalában

SZENT CSALÁD

képes népnaptára az
1904-ik szökő-évre.

Alapította két pécsegyházmegyei
áldozár. Huszonegyedik évfolyam.

Ára 60 fillér (30 kr.)

Megrendelhető postán is, a vételár
és 10 fillér portódíj előleges be-
küldése mellett.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és
kertjeinkben
föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlő alkalmas, bár
mind káros természetű, mert nagyobb része hi magya
is, természet nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt
eddig. Hoz leguaznak alkalmas fajokat ültettek,
azok borsos ellátják házuakat az egész szőlőterés idején
a legkibibbül a muskátily és más éves szőlőkkel.

A szőlő ligazákon mindenütt megterem a minosen
oly ház, melynek fala mellett a legeszközök gond-
zissal felvevethető nem volna, ezenkívül más épít-
töknök, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb
dísz. anélkül, hogy legkevesebb belet is elbágnha
az egyelőre használható részekkel. Ez a legbizálato-
sabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismeretétőre vonatkozó, számos fénynyo-
mottó katalógus leírásuk ingyen és természetesen küldö-
tik meg, aki ezimét egy levelezőlapon tudatja.

Üzüm:

Érmelléki első szőlőültvénytelep
Nagy-Kágya, u. p. Székelyhad.

Kiváló szerencse Töröknél

Felülmulhatatlanul

kedvez főurudánkuk a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona
nyereménynél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a
legutóbbi 5 hónapban a

Három legnagyobb nyereményt és pedig:

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. számú sorsjegyre,
a 100.000 koronás főnyereményt a 74366. számú sorsjegyre,
a 90.000 koronás főnyereményt a 109780. számú sorsjegyre,
és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt.

Jánljuk ennél fgyen, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt!
A most következő nagy. kir. szabadszámú 18. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000,
1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à
80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000,
1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000,
8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb;
ÖSSZESEN 55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000
korona összegben.

Az I. osztályú sorsjegyek tervezeti árai:

1/4 ered. sorsj. frt —.75 vagy kor. 1.50 1/4 ered. sorsj. frt 1.50 vagy kor. 8.—

1/2 ered. sorsj. frt 3.— vagy kor. 6.— 1/2 ered. sorsj. frt 6.— vagy kor. 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beklldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. é. november hó 19-ig

bizalommal hozzánk beklldeni, miután a húzás e napon kezdődik.

TÖRÖK A. és T_{SA}

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főurudánk osztálysorsjáték-üzletel;

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4/a.

II-ik fiók: Múzeum-körut 11/a.

III-ik fiók: Erzsébet-körut 54/a.

RENDELŐLEVÉL LEVÁGANDÓ.

TÖRÖK A. ÉS TARSA bankháza, Budapest.

Kérek részemre _____ I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti
sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget _____ koronán összegben { ulánvétellel kérom
postautalvánnyal küldöm } A nem letszó
mellékelem bankjegyekben, bányegben } törendő.

Pontos cím:
